

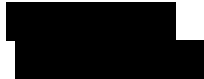

ASIA Luonnonsuojelulain 74 §:n rauhoitussäännöksistä poikkeaminen sammallajien osalta

VIREILLETULO 27.2.2025

HAKIJA Sammaltyöryhmä
Kasvimuseo
Biodiversiteettiyksikkö
20014 Turun yliopisto

YHTEYSHENKILÖ

HAKEMUS

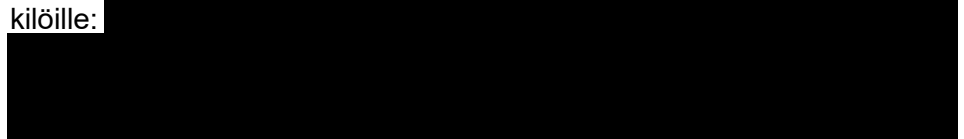
Sammaltyöryhmä hakee lupaa poiketa luonnonsuojelulain rauhoitussäännöksistä ja kerätä luonnonsuojeluasetuksessa mainittuja rauhoitettuja sammallajeja. Sammalnäytteiden keruu on tarpeen lajimääritysten varmentamiseksi ja havaintojen dokumentoimiseksi. Vaikeasti tunnistettavista lajeista on tarpeen kerätä näyte todistusaineistoksi mm. havainnon luotettavuuden ja maanomistajan oikeusturvan takia. Näytteenotto koskee etenkin uusia esiintymiä. Jo tunnetuista esiintymistä ei ole tarpeen kerätä näytteitä lukuun ottamatta joitakin lajeja (mm. hitupihtisammal).

Sammaltyöryhmän tavoitteena on uhanalaisten lajien suojelun edistäminen ja lajien uhanalaistumisen arviointiin osallistuminen. Tavoitteena on myös lisätä tietoa ja tietoisuutta lajistosta, lajien esiintymisestä sekä niiden ekologiasta. Lisäksi työryhmä edistää tutkijoiden, hallinnon ja harrastajien välistä yhteistyötä ja tiedonkulkua. Maastoselvitysten tarkoituksena on tuottaa tietoa Suomen lajistosta, sen levinneisyydestä, yleisyydestä ja suojelutarpeista. Näytteiden keruu tukee tätä työtä.

Kerätyt näytteet ovat kerääjän hallussa vain lyhytaikaisesti. Näytteet talletetaan julkisiin tieteellisiin kokoelmiin (Luonnontieteellinen keskusmuuseumo, Turun, Oulun ja Jyväskylän yliopiston kasvimuseot, Kuopion luonnontieteellinen museo), joilla on hallussapitolupa rauhoitetuille lajeille. Näytteiden keruu tehdään siten, ettei se vaaranna esiintymien elinvoimaisuutta eikä näytteitä kerätä tarpeettomasti. Kerättyjen näytteiden tiedot raportoidaan toivotulla tavalla vuosittain.

7.4.2025

Aiempi, ympäristöministeriön myöntämä koko maan kattava lupa on päättymässä 1.5.2025. Uutta lupaa anotaan kaikkien Manner-Suomen ELY-keskusten alueelle 1.5.2025-1.5.2035, kustakin ELY-keskuksesta erikseen. Lupaa anotaan seuraaville sammalryhmään kuuluville henkilöille:

Lupaa haetaan seuraaville rauhoitetuille sammallajeille:

Hitupihtisammal (*Cephalozia macounii*)
Hiuskoukkusammal (*Dichelyma capillaceum*)
Idänlelväsammal (*Plagiomnium drummondii*)
Isonuijasammal (*Meesia longiseta*)
Isotorasammal (*Cynodontium suecicum*)
Katkokynsisammal (*Dicranum viride*)
Kiiltosirppisammal (*Hamatocaulis vernicosus*)
Korpihohtosammal (*Herzogiella turfacea*)
Kourukinnassammal (*Scapania carinthiaca*)
Lahokaviosammal (*Buxbaumia viridis*)
Lapinpahtasammal (*Orthothecium lapponicum*)
Lapinsirppisammal (*Hamatocaulis lapponicus*)
Pohjankellosammal (*Encalypta mutica*).

ELINKEINO-, LIIKENNE- JA YMPÄRISTÖKESKUKSEN RATKAISU JA PERUSTELUT

Oikeudelliset lähtökohdat

Hakemus koskee luonnonsuojelulain (9/2023) 69 §:n perusteella luonnonsuojeluasetuksen (1066/2023) 6 §:n nojalla koko maassa rauhoitettuja, hakemuksessa listattuja sammallajeja. Lajit ovat kiiltosirppisammalta lukuun ottamatta uhanalaisia. Kiiltosirppisammal on silmälläpidettävä laji.

Luonnonsuojelulain 74 §:n mukaan rauhoitettua kasvia, sen osaa tai siemeniä ei saa poimia, kerätä, leikata irti, ottaa juurineen eikä hävittää.

Luonnonsuojelulain 83 §:n mukaan ELY-keskus voi myöntää luvan poiketa kiellosta, jos poikkeuksesta ei ole haittaa eliölajin suotuisan suojelutason säilyttämiselle tai sen saavuttamiselle.

Ratkaisu

Kaakkois-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus (ELY-keskus) myöntää sammalryhmälle luonnonsuojelulain 83 §:n nojalla luvan poiketa luonnonsuojelulain 74 §:n rauhoitussäännöksistä rauhoitettujen sammallajien osalta hakemuksen mukaisesti.

7.4.2025

Lupa myönnetään seuraavin ehdoin:

- 1 Luvan nojalla saa poimia, kerätä ja leikata irti rauhoitettuja sammallajeja lajinmäärityksen varmentamiseksi ja dokumentoimiseksi, kun tarkoituksena on suojelun edistäminen ja uhanalaisuuden arvioiminen.
- 2 Maastoon ei saa jäädä pysyviä jälkiä eikä eläimistöä saa tarpeettomasti häiritä tai kasvillisuutta vahingoittaa.
- 3 Sammalnäytteet tulee lajimäärityksen jälkeen toimittaa säilytettäväksi julkisiin tieteellisiin kokoelmiin, joilla on hallussapitolupa rauhoitetuille lajeille.
- 4 Toiminta ei saa vaarantaa rauhoitettujen sammallajien esiintymien säilymistä.
- 5 Lupaa saavat käyttää hakemuksessa esitetyt sammaltyöryhmän jäsenet. Muista mahdollisista lupaa käyttävistä henkilöistä on ilmoitettava etukäteen Kaakkois-Suomen ELY-keskukselle (kirjaamo.kaakkois-suomi@ely-keskus.fi, viitteeksi KASELY/265/2025).
- 6 Hakija vastaa tarvittavasta yhteydenpidosta maanomistajiin ja muihin viranomaisiin.
- 7 Luonnonsuojelualueilla toimittaessa tulee tarpeen mukaan hakea erillinen lupa suojelualueiden rauhoitusmääräyksistä poikkeamiseen. Yksityisten luonnonsuojelualueiden osalta lupaviranomainen on alueellinen ELY-keskus ja valtion suojelualueiden osalta Metsähallitus.
- 8 Luvan mukaista toimintaa harjoitettaessa lupapäätös tai sen jäljennös on pidettävä mukana (esimerkiksi mobiililaitteessa) ja näytettävä pyydettyäessä.
- 9 Hakijan tulee toimittaa selvitys tämä luvan käytöstä vuosittain seuraavan vuoden tammikuun loppuun (31.1.) mennessä Kaakkois-Suomen ELY-keskukselle (kirjaamo.kaakkois-suomi@ely-keskus.fi, viitteeksi KASELY/265/2025). Selvityksestä tulee ilmetä näytekohtaisesti laji, keruuajankohta ja -paikka.
- 10 Kaakkois-Suomen ELY-keskus voi peruuttaa osittain tai kokonaan tämän luvan, mikäli hakija ei noudata luvan ehtoja tai harjoittaa toimintaa, jota tämä lupa ei kata.

Luvan voimassaolo

Lupa on voimassa Kaakkois-Suomen ELY-keskuksen toimialueella 1.5.2035 asti.

Päätöksen perustelut

Lupaehdon 4 mukaisesti toiminta ei saa vaarantaa rauhoitettujen sammallajien tai muiden lajien populaatioiden säilymistä, näin turvaten lajien suotuisan suojelutason säilymisen tai sen saavuttamisen. Sammallajien esiintymien säilyminen tulee huomioida arvioimalla tarkasti, kuinka suuria näytemääriä esiintymistä kerätään.

7.4.2025

Näytteiden kerääminen on perusteltua, sillä näytteet toimivat todistusaineistona ja auttavat lajimäärityksessä. Lisäksi poikkeusluvan mukaiset toimenpiteet tukevat sammalryhmän toimintaa, jossa tavoitteena on muun muassa uhanalaisten lajien suojelun edistäminen.

Poikkeamisluvan mukaisesta toiminnasta ei ole edellä mainitun perusteella haittaa kyseisten lajien suotuisan suojelutason säilyttämiselle tai sen saavuttamiselle. Poikkeamislupa voidaan näin ollen luonnonsuojelulain 83 §:n 1 momentin mukaan myöntää.

Sovelletut oikeusohjeet

Luonnonsuojelulaki (9/2023) 69 §, 74 §, 83 §

Luonnonsuojeluasetus (1066/2023) 6 §

Valtioneuvoston asetus elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten, työ- ja elinkeinotoimistojen sekä kehittämis- ja hallintokeskuksen maksullisista suoritteista vuonna 2025 (794/2024)

LISÄTIETOJA

Tietoja tästä päätöksestä antaa tarvittaessa Kaakkois-Suomen ELY-keskuksessa biologi Kaisa Honkanen puh. 0295 029 067, sähköposti kaisa.honkanen@ely-keskus.fi.

PÄÄTÖKSEN VOIMAANTULO

Päätöksen mukaisiin toimenpiteisiin saa ryhtyä luvan saavutettua lainvoiman muutoksenhakuajan ja mahdollisen muutoksenhaun jälkeen.

MUUTOKSENHAKU

Tähän päätökseen saa hakea muutosta valittamalla Itä-Suomen hallinto-oikeuteen. Valitusosoitus on liitteenä.

Tämä asiakirja on hyväksytty viraston sähköisessä asianhallintajärjestelmässä. Asian on esitellyt biologi Kaisa Honkanen ja ratkaissut luonnonsuojelupääällikkö Tuula Tanska.

LIITE

Valitusosoitus

7.4.2025

SUORITEMAKSU Luonnonsuojelua edistävään tutkimustarkoitukseen myönnettävät poikkeukset ja luvat ovat maksuttomia

JAKELU **Päätös** Hakijalle
Sähköisesti ilman saantitodistusta

Tiedoksi Ympäristöministeriö, luontoympäristöosasto
Kaakkois-Suomen poliisilaitos
Haminan kaupunki
Imatran kaupunki
Kotkan kaupunki
Kouvolan kaupunki
Lappeenrannan kaupunki
Lemin kunta
Luumäen kunta
Miehikkälän kunta
Parikkalan kunta
Pyhtään kunta
Rautjärven kunta
Ruokolahden kunta
Savitaipaleen kunta
Taipalsaaren kunta
Virolahden kunta
Suomen luonnonsuojeluliiton Kymenlaakson piiri
Suomen luonnonsuojeluliiton Etelä-Karjalan piiri

Sähköisesti

Tämä asiakirja KASELY/265/2025 on hyväksytty sähköisesti / Detta dokument KASELY/265/2025 har godkänts elektroniskt

Esittelijä Honkanen Kaisa 07.04.2025 13:05

Ratkaisija Tanska Tuula 07.04.2025 13:06